

Diagnoza na potrzeby
wyznaczenia obszaru
zdegradowanego
i obszaru
rewitalizacji na
terenie gminy
Rajgród

Spis treści

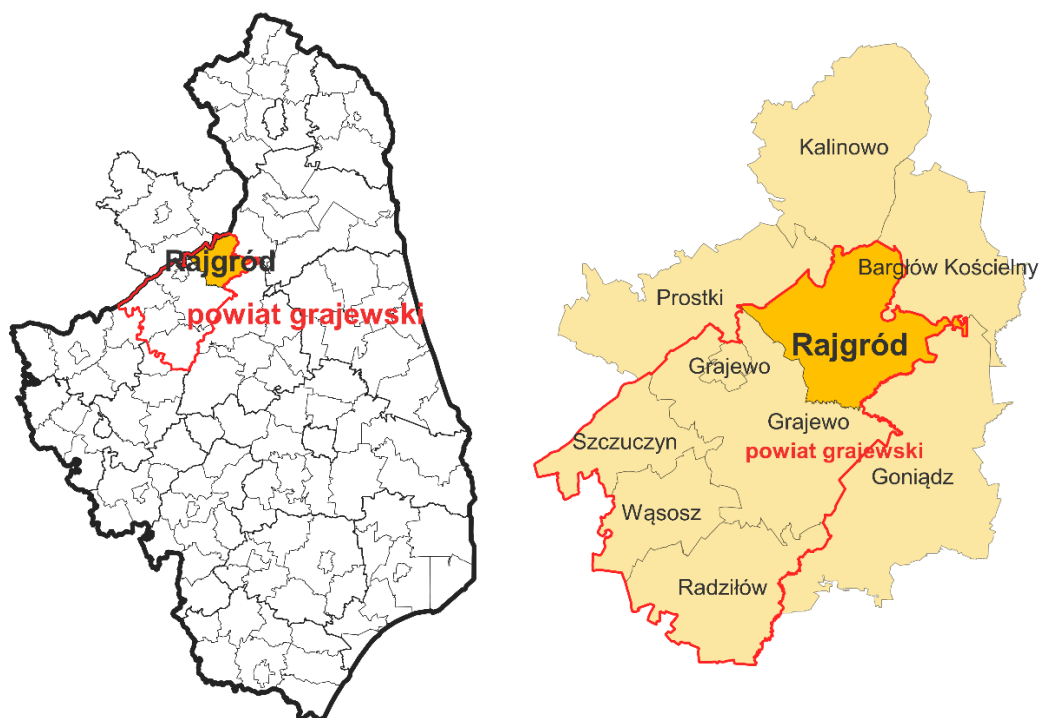
1. Informacje ogólne	3
2. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy	4
3. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	4
4. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźnikowa.....	8
4.1. Sfera społeczna	8
4.2. Sfera gospodarcza.....	12
4.3. Strefa środowiskowa.....	14
4.4. Strefa przestrzenno-funkcjonalna	16
4.5. Strefa techniczna.....	18
5. Podsumowanie	20
6. Obszar zdegradowany	21
7. Obszar rewitalizacji.....	23

1. Informacje ogólne

Gmina Rajgród położona jest w powiecie grajewskim w województwie podlaskim. Zajmuje obszar 207,16 km² i jest zamieszkiwana przez 5 tys. osób. Jest to obszar o charakterze rolniczym oraz z dużymi zasobami przyrodniczymi sprzyjającymi rozwojowi turystyki. Gmina Rajgród jest gminą położoną w znacznej części nad Jeziorem Rajgrodzkim i rzeką Jegrznią. Gmina położona jest także pomiędzy dwoma miastami Grajewem i Augustowem, z którymi wiąże ją droga krajowa nr 61 o znaczeniu regionalnym.

Gmina Rajgród graniczy z gminami województwa podlaskiego: Grajewo, Goniądz oraz Bargłów Kościelny oraz z gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kalinowo i Prostki.

Rysunek 1. Położenie gminy Rajgród

Źródło: OpenStreetMap.org

Tabela 1. Podstawowe informacje o gminie

województwo	podlaskie
powiat	grajewski
powierzchnia gminy	20 716 ha
użytki rolne	70,17 %
liczba sołectw	30
siedziba gminy	Rajgród

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (BDL)

2. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy

Diagnoza stanu gminy Rajgród ma na celu zidentyfikowanie obszarów w gminie, które znajdują się w stanie kryzysowym ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i funkcjonalnej oraz technicznej.

Analiza obejmuje cały obszar gminy podzielony na jednostki referencyjne i została przeprowadzona na podstawie obiektywnych i weryfikowalnych wskaźników oraz metod badawczych dostosowanych do lokalnych warunków.

Diagnoza stanowi podstawę do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie gminy.

3. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Metodologia określania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji jest zgodna z ustawą o rewitalizacji. Obszar zdegradowany został zidentyfikowany jako obszar w gminie znajdujący się w stanie kryzysowym ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności związanych z poziomem korzystania z pomocy społecznej, przestępczością, wysoką liczbą mieszkańców z potrzebami szczególnymi oraz niskim poziomem kapitału społecznego, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i funkcjonalnej, technicznej.

Zgodnie z przyjętą metodologią obszar zdegradowany został zidentyfikowany w obszarach o największej liczbie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk kryzysowych.

W przeprowadzonej delimitacji głównie wykorzystano dane z Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie. Szczegółowe źródła danych opisano w kolejnych podrozdziałach podczas analizowania poszczególnych sfer.

Aby wyznaczyć obszar zdegradowany, gminę Rajgród podzielono na jednostki delimitacyjne, które zostały określone na podstawie istniejącego podziału na sołectwa (jako naturalny i łatwy do zidentyfikowania przez mieszkańców i innych zainteresowanych stron podział gminy) z niewielkimi korektami. Ostatecznie, w celu diagnozy wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, gmina została podzielona na 30 obszarów delimitacyjnych.

Tabela 2. Jednostki delimitacyjne dla gminy Rajgród

Lp.	Jednostka delimitacyjna	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (km ²)
1.	Bełda	230	5,49
2.	Biebrza	352	4,39
3.	Bukowo	38	1,60
4.	Ciszewo	112	15,78
5.	Czarna Wieś	252	3,50
6.	Danowo	40	2,45
7.	Karczewo	49	0,98
8.	Karwowo	47	2,30
9.	Kołaki	72	2,57
10.	Kosiły	116	3,16
11.	Kosówka	221	7,99
12.	Kozłówka	135	5,02
13.	Kuligi	124	8,98
14.	Łazarze	110	4,05
15.	Miecze	182	9,22
16.	Orzechówka	52	1,95
17.	Pieńczykowo	97	16,47
18.	Pieńczykówek	28	7,91
19.	Przestrzele	32	1,99
20.	Rajgród (powierzchnia bez jeziora)	1540	35,18 (25,34)
21.	Rybczyzna	77	2,06
22.	Rydzewo	169	5,15
23.	Skrodzkie	106	3,83
24.	Sołki	59	2,88
25.	Stoczek	124	2,28
26.	Turczyn	71	3,61
27.	Wojdy	93	3,28
28.	Woźnawieś	451	39,87
29.	Wólka Mała	39	0,66
30.	Wólka Piotrowska	82	2,55
	Suma:	5100	207,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

Rysunek 2. Gmina Rajgród z podziałem na jednostki delimitacyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

W opracowaniu rysunków poglądowych przedstawiających podział gminy Rajgród na jednostki delimitacyjne wykorzystano dane z państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju. Rysunki zostały stworzone przez autorów opracowania przy konsultacji z pracownikami Urzędu Miejskiego.

Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych przeprowadzono diagnozę, w której przeprowadzono analizę porównawczą jednostek delimitacyjnych na podstawie zestawu wskaźników, które pozwoliły na obiektywne określenie stopnia degradacji w różnych sferach.

Podsumowanie diagnozy i ostateczne wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji oparte zostało na analizie wskaźnikowej. Szczegółowy sposób tworzenia poszczególnych wskaźników został opisany w części diagnostycznej, gdzie opisano każdy z wskaźników oraz przedstawiono wyniki analizy.

4. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźnikowa

4.1. Sfera społeczna

Sfera społeczna odgrywa kluczową rolę w procesie diagnostycznym mającym na celu identyfikację obszarów zdegradowanych i obszarów wymagających rewitalizacji. Jest to niezwykle istotne, ponieważ głównym celem Programu Rewitalizacji jest poprawa warunków i jakości życia społecznego.

W ramach diagnozy przeprowadzono porównawczą analizę ilościową danych dotyczących sfery społecznej. Ta analiza obejmowała wskaźniki takie jak bezrobocie, ubóstwo, skala problemów społecznych oraz udział mieszkańców w życiu publicznym.

Diagnoza uwarunkowań społecznych w gminie Rajgród opierała się na następujących wskaźnikach:

- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu długotrwałej choroby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu niepełnej rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób otrzymujących pomoc z powodu przemocy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób objętych „niebieską kartą” w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba osób objętych pobierających dodatek mieszkaniowy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z OPS),
- Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (dane z policji),
- Liczba organizacji pozarządowych,
- Frekwencja wyborcza w % (dane z <https://pkw.gov.pl/>).

Zjawiska negatywne zaobserwowano w obszarach, gdzie wartości badanych wskaźników były wyższe od średniej, z wyjątkiem liczby organizacji pozarządowych oraz frekwencji wyborczej, które były niższe od średniej.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy wskaźnikowej dla sfery społecznej w postaci tabeli. Kolorem oznaczono występowanie zjawisk kryzysowych. Ostatnia kolumna zawiera sumę tych zjawisk.

Tabela 3. Wyniki analizy wskaźnikowej jednostek referencyjnych w sferze społecznej

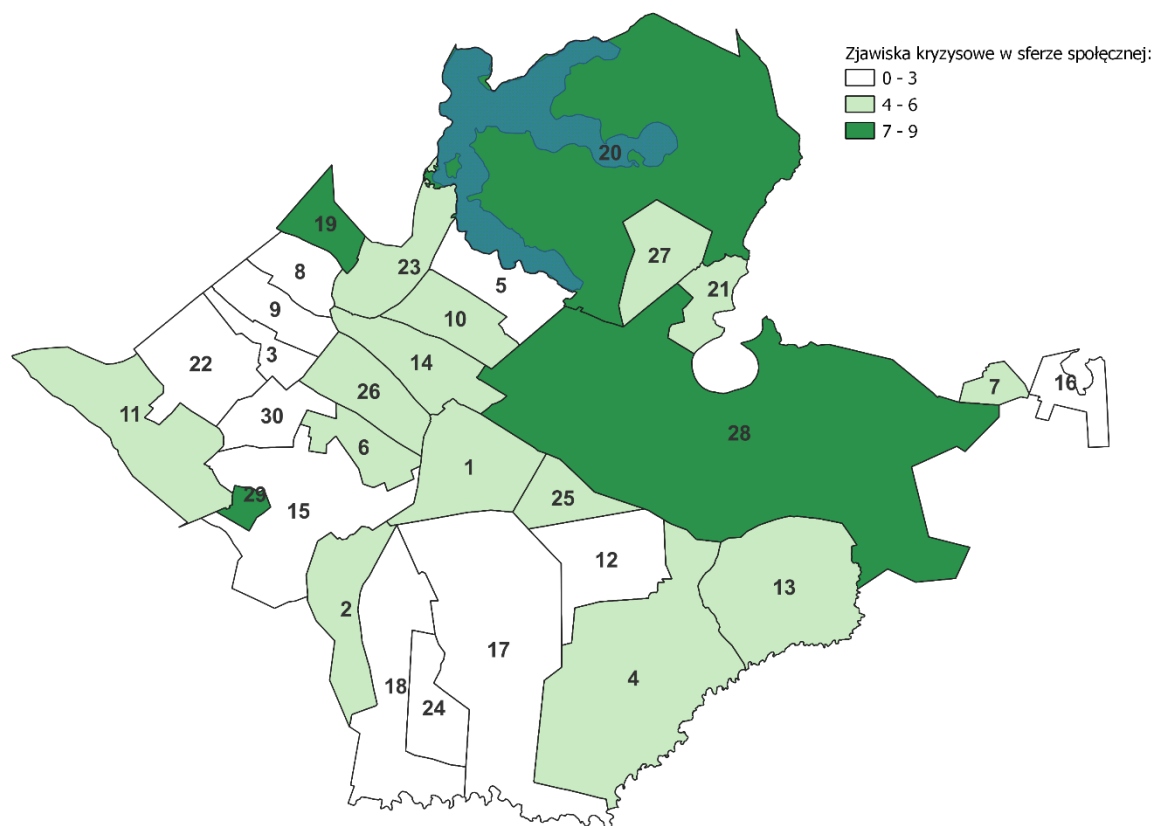
Lp	Nazwa obszaru	Liczba osób otrzymujących pomoc w przeliczeniu na 1000 osób z powodu:							Liczba osób objętych "niebieską kartą" na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatek mieszkaniowy na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców	Liczba NGO na 1000 mieszkańców	Frekwencja (%)	Suma zjawisk kryzysowych
		bezrobocia	długotrwałej lub ciężkiej choroby	niepełnosprawności	ubóstwa	alkoholizmu	niepełnej rodziny	przemocy						
1	Belda	26,09	0,00	8,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	352,17	8,70	46,39	4
2	Biebrza	25,57	2,84	2,84	5,68	5,68	2,84	0,00	5,68	17,05	147,73	5,68	56,34	4
3	Bukowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,44	2
4	Ciszewo	17,86	35,71	0,00	0,00	17,86	8,93	0,00	8,93	0,00	80,36	0,00	46,39	6
5	Czarna Wieś	7,94	3,97	0,00	7,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	242,06	0,00	55,52	2
6	Danowo	50,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	125,00	0,00	46,44	5
7	Karczewo	20,41	0,00	0,00	40,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	183,67	0,00	46,44	4
8	Karwowo	0,00	0,00	0,00	42,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,28	0,00	52,47	2
9	Kołaki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	55,56	0,00	46,44	2
10	Kosiły	25,86	8,62	0,00	0,00	8,62	0,00	0,00	0,00	0,00	34,48	0,00	46,44	5
11	Kosówka	4,52	0,00	4,52	27,15	0,00	9,05	0,00	0,00	0,00	54,30	9,05	46,44	4
12	Kozłówka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,81	0,00	0,00	0,00	37,04	0,00	46,39	3
13	Kuligi	48,39	16,13	24,19	48,39	8,06	16,13	0,00	0,00	0,00	32,26	0,00	52,47	6
14	Łazarze	36,36	0,00	0,00	9,09	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00	90,91	0,00	46,39	4
15	Miecze	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	225,27	5,49	46,44	2
16	Orzechówka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	76,92	0,00	52,47	1
17	Pieńczykowo	0,00	20,62	20,62	10,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	154,64	10,31	56,34	3
18	Pieńczykówek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56,34	1
19	Przestrzele	62,50	31,25	31,25	31,25	31,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,44	7

20	Rajgród	22,08	12,99	7,79	27,27	10,39	3,90	3,25	3,25	1,95	197,40	5,84	55,52	9
21	Rybczyzna	38,96	0,00	0,00	38,96	12,99	0,00	0,00	0,00	0,00	90,91	0,00	55,52	4
22	Rydzewo	11,83	0,00	0,00	11,83	11,83	0,00	0,00	0,00	0,00	118,34	11,83	46,44	3
23	Skrodzkie	9,43	9,43	0,00	0,00	18,87	18,87	0,00	0,00	0,00	47,17	0,00	46,44	5
24	Sołki	67,80	0,00	0,00	67,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56,34	3
25	Stoczek	16,13	0,00	0,00	0,00	16,13	16,13	0,00	8,06	0,00	88,71	0,00	46,39	5
26	Turczyn	28,17	0,00	0,00	56,34	14,08	0,00	56,34	0,00	0,00	28,17	0,00	46,39	6
27	Wojdy	64,52	10,75	0,00	43,01	10,75	0,00	0,00	0,00	0,00	107,53	0,00	55,52	6
28	Woźnawieś	24,39	22,17	8,87	48,78	19,96	2,22	0,00	6,65	0,00	164,08	6,65	52,47	7
29	Wólka Mała	25,64	25,64	0,00	25,64	0,00	25,64	0,00	0,00	0,00	102,56	0,00	46,44	7
30	Wólka Piotrowska	12,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,39	12,20	46,44	1
	Średnia	21,55	6,67	3,63	18,09	8,19	3,95	1,99	1,09	0,63	96,10	2,53	49,76	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego

Na podstawie powyższych informacji przedstawiono na rysunku koncentracje zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.

Rysunek 3. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Największa koncentracja negatywnych zjawisk społecznych występuje w jednostce delimitacyjnej: Rajgród (9 zjawisk).

Duża koncentracja kryzysowych zjawisk społecznych występuje też w jednostkach delimitacyjnych Przestrzele, Woźnawieś, Wólka Mała (po 7 zjawisk kryzysowych).

4.2. Sfera gospodarcza

Sytuację w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców na terenie gminy Rajgród zobrazowano przy pomocy następujących wskaźników:

- wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- wskaźnika liczby nowo zarejestrowanych podmiotów (2017 - 2021 roku) na podstawie danych z CEiDG w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- wskaźnika liczby zawieszonych podmiotów (2017 - 2021 roku) na podstawie danych z CEiDG w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Zjawiska negatywne stwierdzono dla obszarów, w których wartość badanych wskaźników były równe albo gorsze od średniej.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki z analizy wskaźnikowej sfery gospodarczej (kolorem zaznaczono występowanie zjawiska kryzysowego). Następnie zsumowano występowanie zjawisk kryzysowych (ostatnia kolumna).

Tabela 4. Wyniki analizy wskaźnikowej jednostek referencyjnych w sferze gospodarczej

Lp.	Jednostka referencyjna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Firmy zarejestrowane od 2017	Firmy zawieszono od 2017	Koncentracja problemów
		(na 1000 mieszkańców)			
1	Belda	78,26	30,43	13,04	1
2	Biebrza	36,93	8,52	11,36	2
3	Bukowo	52,63	26,32	26,32	1
4	Ciszewo	26,79	17,86	8,93	2
5	Czarna Wieś	51,59	27,78	7,94	1
6	Danowo	25,00	0,00	0,00	2
7	Karczewo	20,41	20,41	20,41	2
8	Karwowo	0,00	0,00	0,00	2
9	Kołaki	55,56	0,00	13,89	2
10	Kosiły	43,10	17,24	8,62	1
11	Kosówka	31,67	13,57	4,52	2
12	Kozłówka	37,04	29,63	7,41	0
13	Kuligi	48,39	24,19	8,06	1
14	Łazarze	27,27	18,18	9,09	2
15	Miecze	54,95	21,98	0,00	0
16	Orzechówka	19,23	0,00	0,00	2
17	Pieńczykowo	20,62	0,00	0,00	2
18	Pieńczykówek	0,00	0,00	0,00	2
19	Przestrzele	0,00	0,00	0,00	2
20	Rajgród	48,70	21,43	7,79	1
21	Rybczyzna	12,99	0,00	0,00	2
22	Rydzewo	29,59	11,83	0,00	2
23	Skrodzkie	0,00	0,00	0,00	2
24	Sołki	84,75	67,80	33,90	1
25	Stoczek	64,52	56,45	24,19	1
26	Turczyn	0,00	0,00	0,00	2
27	Wojdy	21,51	10,75	0,00	2
28	Woźnawieś	24,39	11,09	2,22	2

29	Wólka Mała	25,64	25,64	25,64	2
30	Wólka Piotrowska	24,39	24,39	0,00	1
Średnia:		32,20	16,18	7,78	-

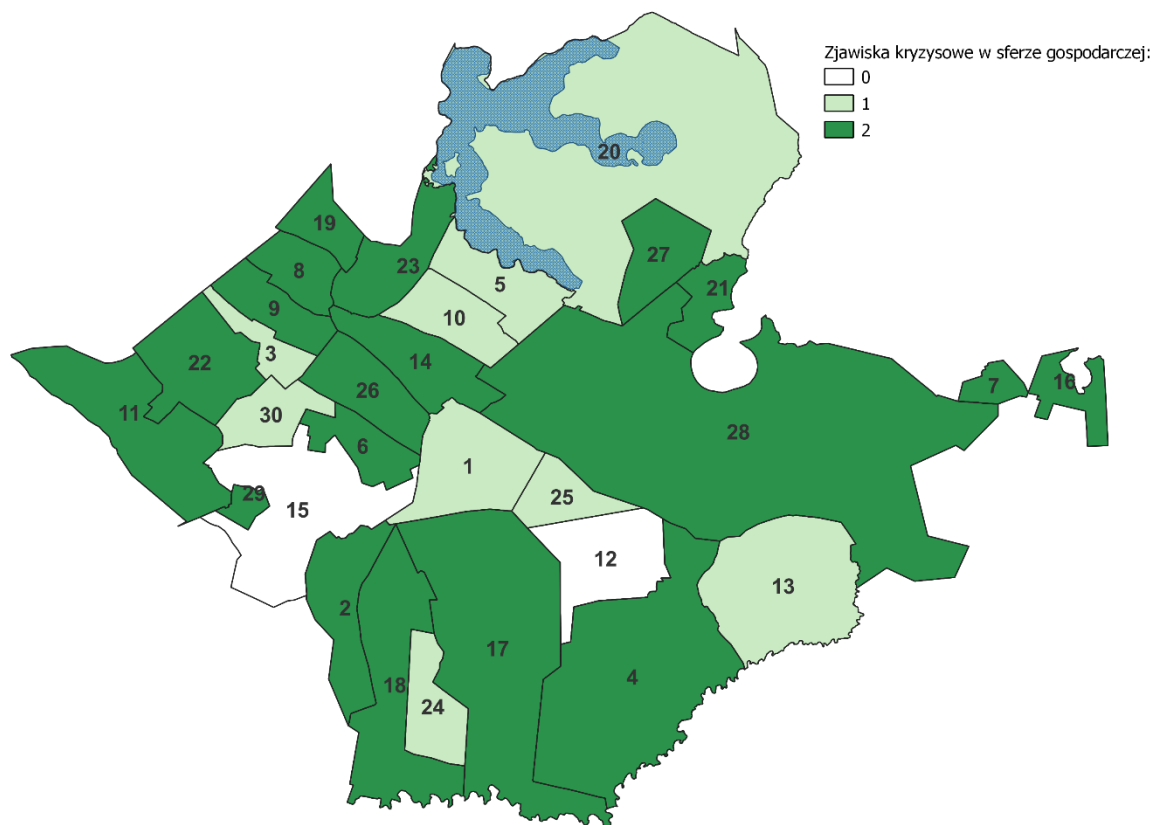
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego

Na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej można ocenić poziom przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach gminy. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przeliczony na 1000 mieszkańców jest szczególnie przydatny w tym zakresie. W celu określenia obszarów o niskim poziomie przedsiębiorczości, przyjęto jednostki referencyjne, w których wskaźnik był niższy od średniej (32,20).

Aby uzyskać pełniejszy obraz rozwoju przedsiębiorczości w gminie, warto również analizować liczbę nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw oraz liczbę zawieszonych przedsiębiorstw. Te wskaźniki pozwoliły określić, które obszary charakteryzują się najszybszym rozwojem lub spowolnieniem przedsiębiorczości w ostatnich latach.

Zjawiska w sferze gospodarczej na terenie gminy rozkładają się dosyć równomiernie.

Rysunek 4. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

4.3. Strefa środowiskowa

W analizie środowiskowej wykorzystano wskaźnik powierzchni azbestu na km² (dane z października 2022 roku pozyskane z <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>). Wskaźniki powyżej średniej wartości – 18 835,48 kg/km² przyjęto za wskazujące na problemy środowiskowe.

Dodatkowo przeanalizowano indywidualne źródła ciepła używane przez mieszkańców gminy. Wskaźnik obrazuje liczbę kotłów pozaklasowych w przeliczeniu na km². Przyjęto, że problem pojawia się w obszarach, w których wskaźnik jest wyższy niż średnia. Koncentracja liczby kotłów pozaklasowych odzwierciedla problem emisji zanieczyszczeń do środowiska. Informacje o klasie kotłów uzyskano z Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie.

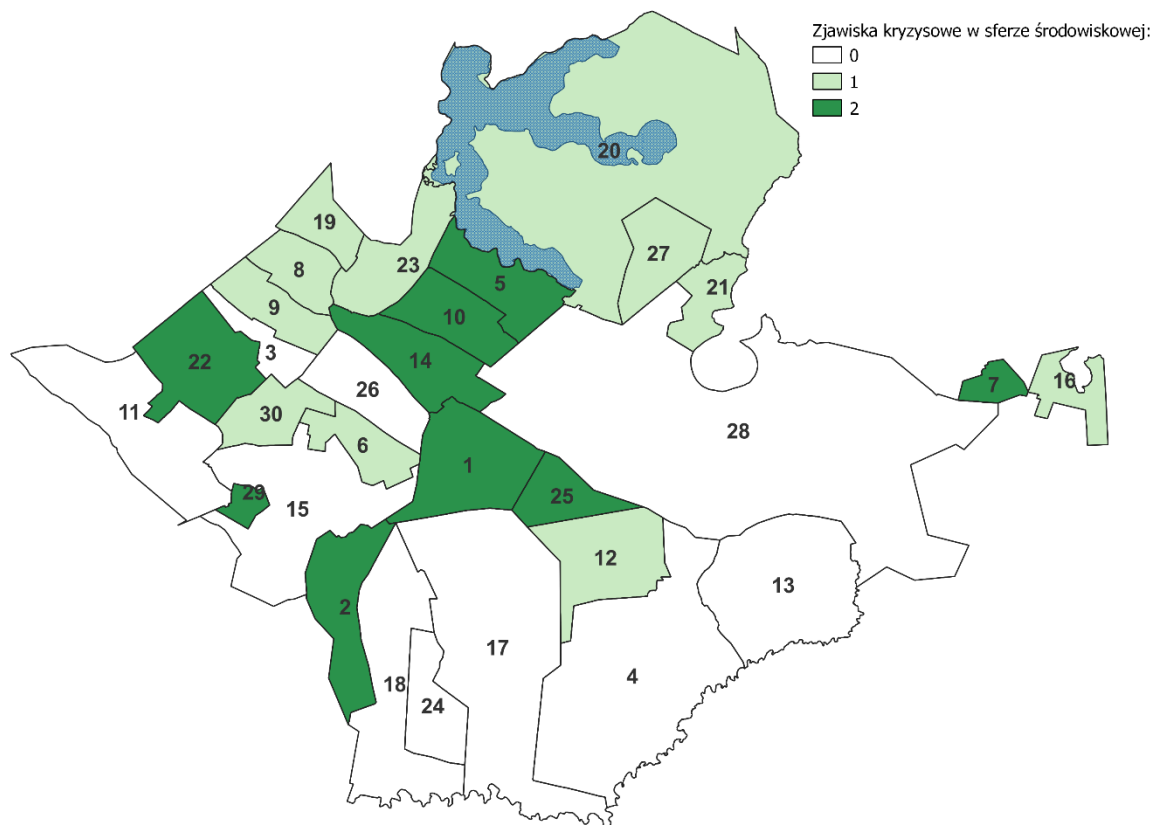
Tabela 5. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze środowiskowej

Lp.	Jednostka referencyjna	Azbest (kg/km ²)	Kotły pozaklasowe (szt./km ²)	Koncentracja problemów
1	Bełda	35 781,84	6,38	2
2	Biebrza	38 715,82	4,55	2
3	Bukowo	12 863,24	2,49	0
4	Ciszewo	6 549,63	0,70	0
5	Czarna Wieś	38 562,56	12,28	2
6	Danowo	19 253,01	0,82	1
7	Karczewo	29 256,02	6,14	2
8	Karwowo	24 798,81	1,31	1
9	Kołaki	37 495,93	1,17	1
10	Kosiły	34 813,54	4,12	2
11	Kosówka	7 450,23	1,50	0
12	Kozłówka	20 434,89	2,59	1
13	Kuligi	4 752,65	1,22	0
14	Łazarze	19 248,05	4,20	2
15	Miecze	9 280,87	1,52	0
16	Orzechówka	16 362,11	4,62	1
17	Pieńczykowo	5 004,96	0,18	0
18	Pieńczykówek	373,60	0,88	0
19	Przestrzele	19 713,14	3,01	1
20	Rajgród	7 060,94	5,88	1
21	Rybczyzna	4 942,91	5,35	1
22	Rydzewo	18 866,19	6,02	2
23	Skrodzkie	15 800,86	3,91	1
24	Sołki	1 051,69	1,39	0
25	Stoczek	31 274,45	4,38	2
26	Turczyn	6 877,73	3,32	0
27	Wojdy	27 237,34	3,36	1
28	Woźnawieś	2 630,41	1,63	0
29	Wólka Mała	53 496,27	6,09	2

30	Wólka Piotrowska	15 114,56	5,88	1
	Średnia	18 835,48	3,56	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego

Rysunek 5. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej występuje na terenie następujących sołectw: Bełda, Biebrza, Czarna Wieś, Kosiły, Łazarze, Rydzewo, Stoczek oraz Wólka Mała.

4.4. Strefa przestrzenno-funkcjonalna

Podstawowym celem analizy negatywnych zjawisk związanych ze sferą przestrzenno-funkcjonalną była ocena stanu i powierzchni przestrzeni publicznej w gminie. Wskaźnik ten odzwierciedla ilość miejsc w przestrzeni publicznej, które są w złym lub średnim stanie (wymagającym podjęcia działań).

Przestrzenie publiczne to miejsca ogólnodostępne, ważne z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców, poprawy jakości ich życia, nawiązywania kontaktów społecznych oraz ochrony ekosystemów miejscowości ze względu na ich położenie i cechy funkcjonalno-przestrzenne. W analizie skupiono się głównie na przestrzeniach wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, sportowych, gospodarczych oraz miejscach sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych (np. parkach, placach zabaw, targowiskach, przestrzeniach przy świetlicach, szkołach itp.).

Przestrzenie publiczne zostały podzielone na trzy kategorie:

- Zły stan: przestrzenie zarosnięte, zaniedbane i niedostępne dla lokalnej społeczności, które obecnie są niewykorzystywane ze względu na swój stan.
- Średni stan: przestrzenie częściowo dostępne dla lokalnej społeczności, ale które ze względu na pogarszający się stan zieleni, brak infrastruktury lub trudności w dostępie tracą swoją funkcję.
- Dobry stan: ogólnodostępne przestrzenie, które spełniają swoją funkcję i służą lokalnej społeczności.

Analiza obejmowała także dostępność tych miejsc dla osób o specjalnych potrzebach. Każda przestrzeń została oceniona pod kątem dostępności dla takich osób jako: dostępna, częściowo niedostępna lub niedostępna. Jako miejsca problemowe zostały ujęte miejsca publiczne, które zostały ocenione jako częściowo dostępne lub niedostępne.

Tabela 6. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

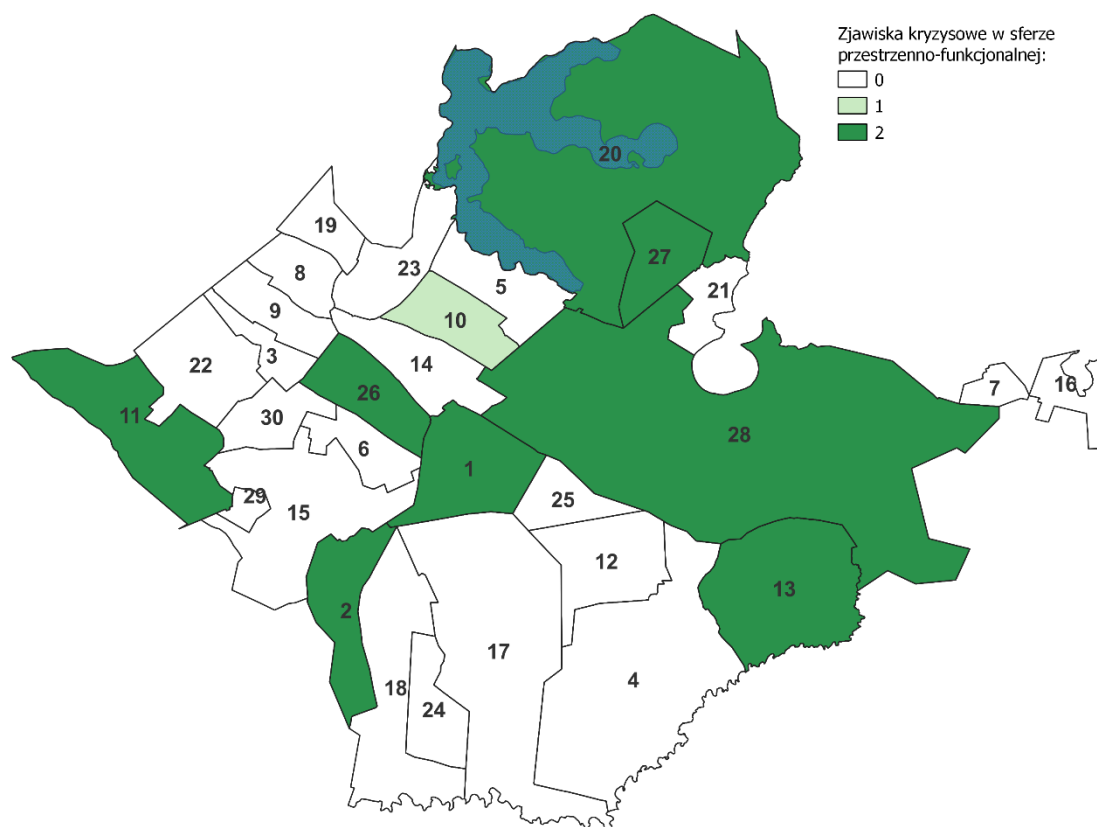
Lp.	Jednostka referencyjna	Przestrzenie publiczne (stan zły, średni)	Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami (częściowo dostępny, niedostępny)	Koncentracja problemów
1.	Bełda	1	1	2
2.	Biebrza	1	1	2
3.	Bukowo	0	0	0
4.	Ciszewo	0	0	0
5.	Czarna Wieś	0	0	0
6.	Danowo	0	0	0
7.	Karczewo	0	0	0
8.	Karwowo	0	0	0
9.	Kołaki	0	0	0
10.	Kosiły	1	0	1
11.	Kosówka	1	1	2
12.	Kozłówka	0	0	0
13.	Kuligi	1	1	2
14.	Łazarze	0	0	0
15.	Miecze	0	0	0
16.	Orzechówka	0	0	0

17.	Pieńczykowo	0	0	0
18.	Pieńczykówek	0	0	0
19.	Przestrzele	0	0	0
20.	Rajgród	5	5	2
21.	Rybczyzna	0	0	0
22.	Rydzewo	0	0	0
23.	Skrodzkie	0	0	0
24.	Sołki	0	0	0
25.	Stoczek	0	0	0
26.	Turczyn	1	1	2
27.	Wojdy	1	1	2
28.	Woźnawieś	1	1	2
29.	Wólka Mała	0	0	0
30.	Wólka Piotrowska	0	0	0
Średnia:		0,87	0,80	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego

Koncentracja zjawisk przestrzenno-funkcyjnych na terenie gminy odnotowano w następujących jednostkach delimitacyjnych: Bełda, Biebrza, Kosówka, Kuligi, Rajgród, Turczyn, Wojdy oraz Woźnawieś. Najwięcej przestrzeni wymagających poprawy znajduje się w miejscowości Rajgród.

Rysunek 6. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

4.5. Strefa techniczna

W sferze technicznej oceniono stan techniczny oraz dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami. Obiekty publiczne, w których stan techniczny został oceniony jako zły lub średni, zostały ujęte we wskaźniku. Problemy techniczne zostały przypisane także dla obiektów, w którym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostały określone jako częściowe dostępne oraz niedostępne. Stan kryzysowy określono dla jednostek referencyjnych, na których liczba takich obiektów jest powyżej średniej dla gminy.

Ocena stanu technicznego obiektu:

- Zły stan techniczny obiektu publicznego to taki, w którym występują poważne usterki lub braki, które zagrażają bezpieczeństwu lub zdrowiu jego użytkowników lub osób przebywających w pobliżu. Może to obejmować np. nieszczelność dachu, awarię instalacji elektrycznej, brak odpowiednich barier ochronnych, brak ochrony przeciwpożarowej itp. W takim stanie obiekt może stanowić zagrożenie dla ludzi i nie nadaje się do użytkowania.
- Średni stan techniczny obiektu publicznego to taki, w którym występują pewne usterki lub braki, ale nie zagrażają one bezpieczeństwu ani zdrowiu jego użytkowników. Może to dotyczyć np. drobnych usterek instalacji elektrycznej lub wodno-kanalizacyjnej, niektórych braków w ociepleniu budynku, niektórych braków w wyposażeniu itp. W takim stanie obiekt nadal nadaje się do użytkowania, ale konieczne są pewne naprawy i modernizacje, aby poprawić jego stan techniczny.
- Dobry stan techniczny obiektu publicznego to taki, w którym wszystkie instalacje i urządzenia działają prawidłowo, a obiekt jest odpowiednio ocieplony i wyposażony. Jest to obiekt, w którym można spokojnie przebywać i korzystać z jego udogodnień bez obaw o swoje bezpieczeństwo lub zdrowie. W takim stanie obiekt jest w pełni sprawny i zgodny z obowiązującymi przepisami i normami.

Dodatkowo przeanalizowano zasoby mieszkaniowe gminy Rajgród. Analizie podano lokalne socjalne oraz komunalne wymagające remontów. Zasoby mieszkalne w gminie znajdują się jedynie na terenie miasta Rajgród i wymagają prac remontowych. Rewitalizacja może być skutecznym sposobem na poprawienie stanu zasobów komunalnych i zapewnienie ich lepszego wykorzystania. Może to obejmować prace remontowe, modernizacyjne lub budowlane, a także działania związane z poprawą dostępności i atrakcyjności tych obiektów.

Tabela 7. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze technicznej

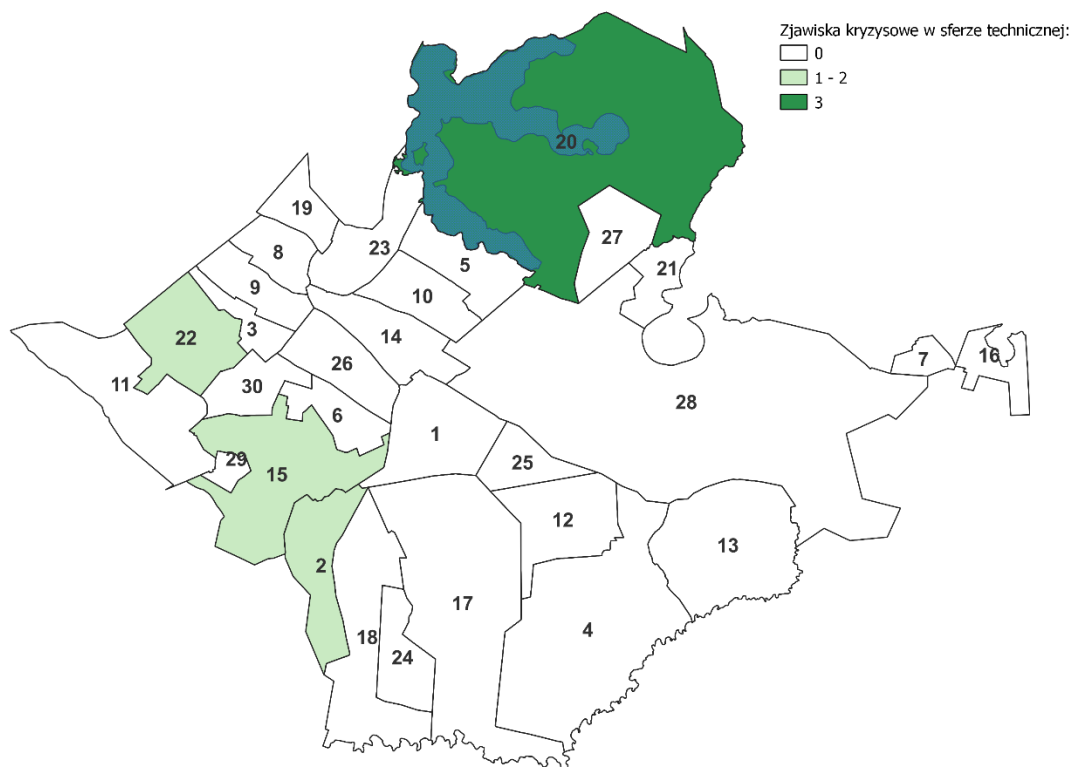
Lp.	Jednostka delimitacyjna	Stan techniczny (dobry, średni, zły)	Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami (częściowo dostępny, niedostępny)	Zasoby lokali mieszkaniowych	Koncentracja problemów
1.	Belda	0	0	-	0
2.	Biebrza	1	1	-	2
3.	Bukowo	-	-	-	0
4.	Ciszewo	-	-	-	0
5.	Czarna Wieś	-	-	-	0
6.	Danowo	-	-	-	0
7.	Karczewo	-	-	-	0

8.	Karwowo	-	-	-	0
9.	Kołaki	-	-	-	0
10.	Kosiły	-	-	-	0
11.	Kosówka	0	0	-	0
12.	Kozłówka	-	-	-	0
13.	Kuligi	-	-	-	0
14.	Łazarze	-	-	-	0
15.	Miecze	1	1	-	2
16.	Orzechówka	-	-	-	0
17.	Pieńczykowo	-	-	-	0
18.	Pieńczykówek	-	-	-	0
19.	Przestrzele	-	-	-	0
20.	Rajgród	5	5	2	3
21.	Rybczyzna	-	-	-	0
22.	Rydzewo	2	2	-	2
23.	Skrodzkie	-	-	-	0
24.	Sołki	-	-	-	0
25.	Stoczek	-	-	-	0
26.	Turczyn	-	-	-	0
27.	Wojdy	-	-	-	0
28.	Woźnawieś	0	0	-	0
29.	Wólka Mała	-	-	-	0
30.	Wólka Piotrowska	-	-	-	0
Średnia		0,30	0,30	0,07	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego

Największą koncentrację zjawisk kryzysowych w sferze technicznej (3 zjawiska) określono w sołectwie Rajgród. W sołectwie Miecze oraz Rydzewo zgodnie z przeprowadzoną analizą występują po dwa zjawiska kryzysowe w sferze technicznej.

Rysunek 7. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze technicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

5. Podsumowanie

Podsumowaniem przeprowadzonej analizy jest poniższa tabela, która prezentuje sumowane zjawiska kryzysowe we wszystkich analizowanych sferach. Obszar zdegradowany został zidentyfikowany na obszarze o największej liczbie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk kryzysowych.

Tabela 8. Wyniki analizy wskaźnikowej we wszystkich analizowanych sferach

Lp.	Jednostka delimitacyjna	Zjawiska kryzysowe w sferze:					Suma:
		Społecznej	Gospodarczej	Środowiskowej	Przestrzenno-funkcjonalnej	Technicznej	
1.	Bełda	4	1	2	2	0	9
2.	Biebrza	4	2	2	2	2	12
3.	Bukowo	2	1	0	0	0	3
4.	Ciszewo	6	2	0	0	0	8
5.	Czarna Wieś	2	1	2	0	0	5
6.	Danowo	5	2	1	0	0	8
7.	Karczewo	4	2	2	0	0	8
8.	Karwowo	2	2	1	0	0	5
9.	Kołaki	2	2	1	0	0	5
10.	Kosiły	5	1	2	1	0	9
11.	Kosówka	4	2	0	2	0	8
12.	Kozłówka	3	0	1	0	0	4
13.	Kuligi	6	1	0	2	0	9
14.	Łazarze	4	2	2	0	0	8
15.	Miecze	2	0	0	0	2	4
16.	Orzechówka	1	2	1	0	0	4
17.	Pieńczykowo	3	2	0	0	0	5
18.	Pieńczykówek	1	2	0	0	0	3
19.	Przestrzele	7	2	1	0	0	10
20.	Rajgród	9	1	1	2	3	16
21.	Rybczyzna	4	2	1	0	0	7
22.	Rydzewo	3	2	2	0	2	9
23.	Skrodzkie	5	2	1	0	0	8
24.	Sołki	3	1	0	0	0	4
25.	Stoczek	5	1	2	0	0	8
26.	Turczyn	6	2	0	2	0	10
27.	Wojdy	6	2	1	2	0	11
28.	Woźnawieś	7	2	0	2	0	11
29.	Wólka Mała	7	2	2	0	0	11
30.	Wólka Piotrowska	1	1	1	0	0	3

Źródło: Opracowanie własne

6. Obszar zdegradowany

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysowym w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zidentyfikowano obszary zdegradowane, które składają się z jednostek delimitacyjnych charakteryzujących się największą liczbą negatywnych zjawisk. Zgodnie z przyjętą metodologią, obszarami zdegradowanymi są jednostki delimitacyjne Rajgród oraz Biebrza. W tych obszarach stwierdzono największą liczbę zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych.

Tabela 9. Wyniki analizy wskaźnikowej dla obszarów zdegradowanych

Lp.	Jednostka delimitacyjna	Zjawiska kryzysowe w sferze:					Suma:
		Społecznej	Gospodarczej	Środowiskowej	Przestrzenno-funkcjonalnej	Technicznej	
2.	Biebrza	4	2	2	2	2	12
20.	Rajgród	9	1	1	2	3	16

Źródło: Opracowanie własne

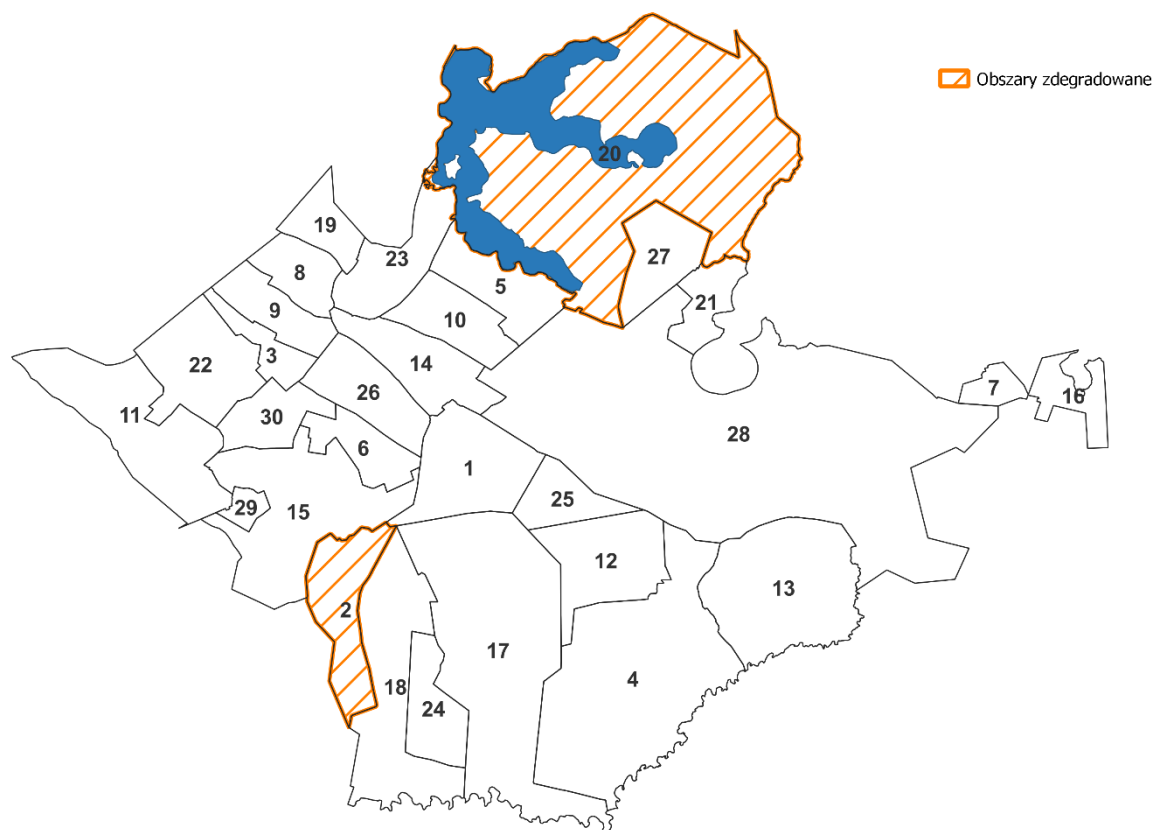
Tabela 10. Obszar zdegradowany

Obszar zdegradowany				
Jednostka referencyjna	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców (%)	Powierzchnia (km ²)	Powierzchnia (%)
Rajgród	1 540	30,30	25,34	12,23
Biebrza	352	6,90	4,39	2,12
SUMA:	1 892	37,28	29,73	14,35

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczone obszary zdegradowane w sumie zajmują powierzchnię 29,73 km², co stanowi około 14,35% całego obszaru gminy i zamieszkały był w 2022 roku przez 1892 mieszkańców, co stanowi 37,28% ogółu mieszkańców.

Rysunek 8. Obszar zdegradowany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

7. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego, wyróżniającą się szczególną koncentracją negatywnych, wymienionych powyżej zjawisk, na którym z uwagi na kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy prowadzona jest rewitalizacja. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy. Liczba mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji nie może przekraczać 30% liczby mieszkańców gminy.

Na terenie gminy Rajgród wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji.

Podobszar I – Rajgród

Podobszar obejmuje miejscowość Rajgród, która charakteryzuje się zwartą zabudową oraz koncentracją negatywnych zjawisk w różnych sferach.

Podobszar II – Biebrza

Teren obejmuje miejscowość Biebrza wraz z przyległymi terenami.

Obszary rewitalizacji stanowią przede wszystkim zamieszkałą część wyznaczonego obszaru zdegradowanego, wyróżniającego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, który ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy.

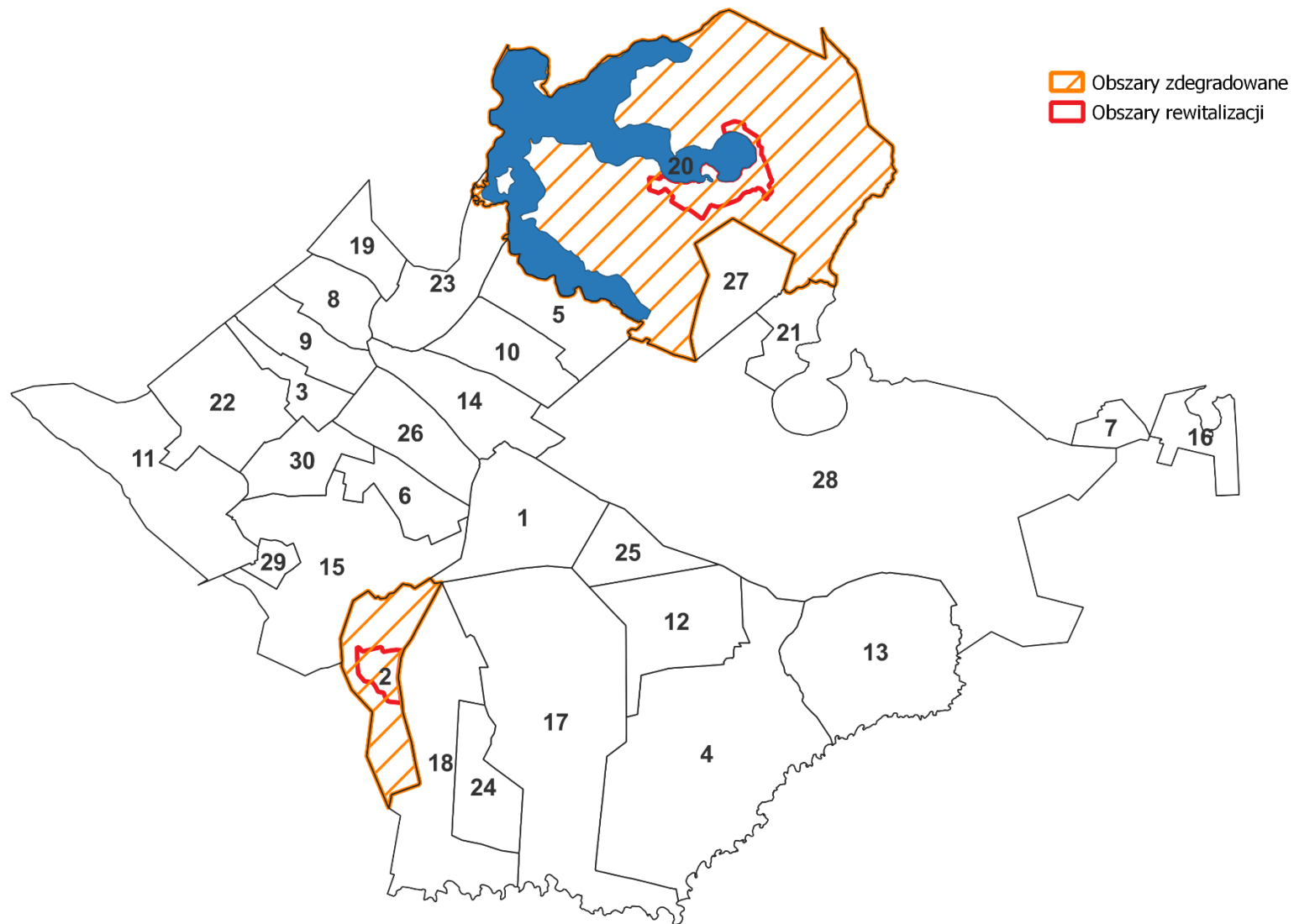
Tabela 11. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji				
Jednostka referencyjna	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców (%)	Powierzchnia (km ²)	Powierzchnia (%)
Podobszar I - Rajgród	1 173	23,00	1,53	0,74
Podobszar II - Biebrza	352	6,90	0,70	0,34
SUMA:	1 525	29,90	2,23	1,08

Źródło: Opracowanie własne

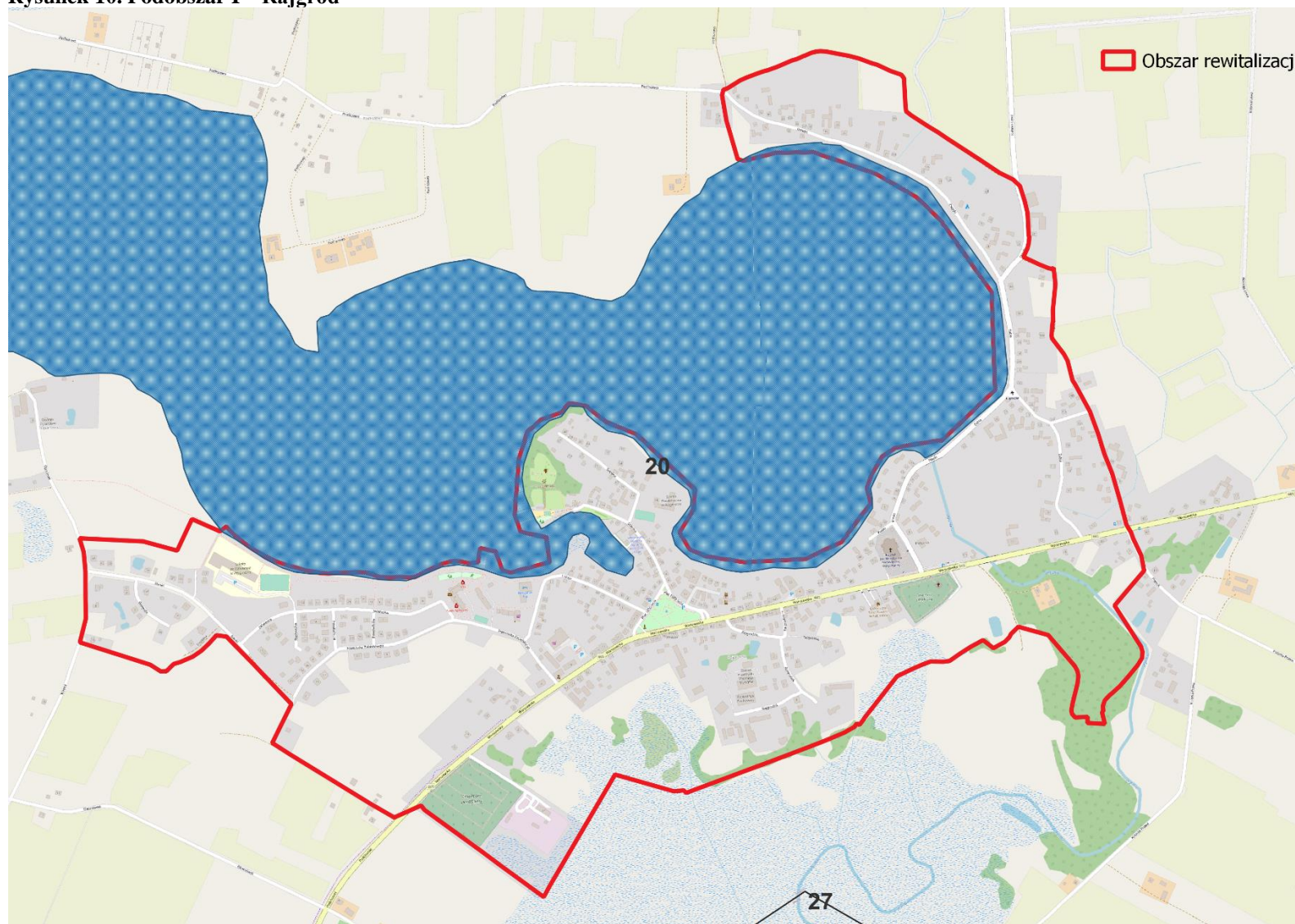
W sumie obszary rewitalizacji zamieszkałe były w 2022 roku przez 1 525 osoby, co stanowi 29,90% mieszkańców gminy i zajmował 2,23 km², co stanowi około 1,08% powierzchni całej gminy.

Rysunek 9. Obszary zdegradowane i rewitalizacji na tle gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Rysunek 10. Podobszar I – Rajgród

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Rysunek 11. Podobszar II – Biebrza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie gminy Rajgród	3
Rysunek 2. Gmina Rajgród z podziałem na jednostki delimitacyjne.....	6
Rysunek 3. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.....	11
Rysunek 4. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej.....	13
Rysunek 5. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej	15
Rysunek 6. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....	17
Rysunek 7. Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze technicznej	19
Rysunek 8. Obszar zdegradowany	22
Rysunek 9. Obszary zdegradowane i rewitalizacji na tle gminy.....	24
Rysunek 10. Podobszar I – Rajgród	25
Rysunek 11. Podobszar II – Biebrza	26

Spis tabel:

Tabela 1. Podstawowe informacje o gminie	3
Tabela 2. Jednostki delimitacyjne dla gminy Rajgród	5
Tabela 3. Wyniki analizy wskaźnikowej jednostek referencyjnych w sferze społecznej	9
Tabela 4. Wyniki analizy wskaźnikowej jednostek referencyjnych w sferze gospodarczej....	12
Tabela 5. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze środowiskowej	14
Tabela 6. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	16
Tabela 7. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze technicznej	18
Tabela 8. Wyniki analizy wskaźnikowej we wszystkich analizowanych sferach.....	20
Tabela 9. Wyniki analizy wskaźnikowej dla obszarów zdegradowanych	21
Tabela 10. Obszar zdegradowany	21
Tabela 11. Obszar rewitalizacji	23